

28.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: JOKIOISTEN KUNTA

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Mika T. Rantala
- Nimike: hallinto- ja talousjohtaja
- Sähköpostiosoite: mika.rantala@jokioinen.fi
- Puhelinnumero: 050 592 5858

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 850 000,00

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde: Talouden tasapainottaminen, tilikaudelta muodostuneen alijäämän kattaminen/vähentäminen.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeukselliseksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Sote-uudistuksen yhteydessä kunnan valtionosuudet laskivat 76 %. Tämä oli seutukuntamme suurin kuntakohtainen lasku. Tilanteesta tuli kunnalle pitkäaikainen taloudellinen ongelma ja rasite, joka vaikuttaa yhä 2026. Määrittelyhetkellä kunnan sote-menot olivat poikkeuksellisen korkeat. Tästä syystä valtionosuusleikkauksesta tuli selvästi suurempi, kuin mikä olisi perusteltua, tarkasteltaessa kunnan toimintaa ja kustannuksia pidemmällä aikavälillä. Kunnan lakisääteinen- ja muu palvelutuotanto ei vähentynyt samassa suhteessa. Kunnalta leikattiin jäljelle jääneeseen toimintaan nähden liikaa valtionosuutta. Sote-menot eivät olleet 76 %:a kunnan kokonaismenoista. Merkittävä rahoitusmuutos ei vastaa tämänhetkisiä tehtäviä.

2. Sote-uudistuksen yhteydessä kunnan omaisuutta haihtui "savuna ilmaan". Uudistukseen liittyen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omistukseen siirtyi kunnan kiinteistöomaisuutta alle kirjanpidollisen tasearvon. Kiinteistöjärjestelyistä jouduttiin tekemään n. 1,5 milj. euron alaskirjaukset kunnan tilinpitoon.
3. Vuoteen 2026 kohdistuen Kanta-Hämeen hyvinvointialue on irtisanonut kahteen kunnan omistamaan vanhusten palvelutaloon liittyvät vuokrasopimukset. Kunta on menettänyt niistä saatavat vuokratulot ja ko. kiinteistöjen jatkokäyttöön liittyy merkittävää epävarmuutta. Jäljellä olevat asukkaat ovat nyt suorassa vuokrasopimussuhteessa kuntaan, mutta käyttöaste on alentunut, eikä uusien ikäihmisten palvelutarpeen arviointi ja asukasohjaus hyvinvointialueen prosesseista kunnan omistamiin palvelutaloihin ei toimi tehokkaasti. Kiinteistöjen ylläpitokulut ovat ennallaan. Lisäksi on merkittävää peruskorjaustarvetta, joka on realisoitumassa.
4. TE-uudistus on vuoden 2026 aikana heikentänyt kunnan taloudenpitoa. Työllisyyden hoidon kustannukset ovat korkeat ja kohonneet edelleen vuoden aikana. Vuoden 2026 talousarvioon sisältyvä määräraha on ylittymässä n. 200 000 eurolla, vaikka se talousarvion laadinnan yhteydessä varattiin realistisesti. Tilanne on vaikeutunut toimintavuoden aikana. Tehtävään saatava valtionosuus ei riitä kattamaan TE-palvelun kustannuksia.
5. Kunnan päiväkotia, Teerimäki, jouduttiin sulkemaan sisäilmaongelmien vuoksi. Toiminta siirrettiin väistötiloihin kunnantalon yhteyteen, ottamalla kokous- ja edustustilat, ruokasali, aula ja entinen sosiaalitoimisto päiväkodiksi. Välttämättömät muutostyöt aiheuttivat kuitenkin ylimääräisiä kustannuksia. Samaan aikaan ratkaisu kuitenkin säästää seuraavien 2-3 vuoden kustannuksia, kun ei esim. vuokrattu tai ostettu tilapäistä parakkirakennelmaa. Vuoden 2026 aikana aiheutuu kuitenkin merkittävästi kustannuksia uuden päiväkodin suunnittelutyöstä. Tilapäisratkaisulla voidaan toimia vain 2-3 vuotta, koska kyse on kunnan suuresta päiväkodista, jonka tilalle tarvitaan uusi.
6. Kunnan suurimman yksityisen työnantajan (140 työntekijää), Jokioisten Leipä Oy:n pääleipomo tuhoutui kokonaisuudessaan suuressa tulipalossa helmikuussa 2026. Tämä oli suuri tragedia paitsi kunnan niin koko seudun näkökulmasta. Tilanne vaikuttaa henkilöverotuksen ja yhteisöverojen kautta kunnan verotulokertymiin ja tilanteen normalisoituminen ottanee 2-3 vuotta, huolimatta siitä, että uutta leipomoa parhaillaan rakennetaankin. Se ei vielä auta tämän vuoden osalta.
7. Kunta on paikallisen äkillisen rakennemuutoksen aluetta. Edelleen vaikuttaa myös toisen suuren työnantajan FM-Haus Oy:n konkurssi, jonka myötä menetettiin n. 70 työpaikkaa kunnasta. Toiminnalle saatiin jatkaja, mutta työpaikkojen määrä ei ole palautunut entiselleen. Se on vain n. kolmasosa entisestä. Konkurssista tuli työllisyysvaikutusten lisäksi merkittävää vaikutusta tulo- ja yhteisöverotuottoon. 21.9.2026 saatiin tieto jokioislaisen pakkausautomaatioyhtymän, Jomet Oy:n konkurssihakemuksesta. Sen myötä menetettiin 27 työpaikkaa lisää.
8. Kuntakonsernin suurin yksittäinen yhtiö ja omaisuuserä, Kiinteistö Oy Jokioisten vuokra-asunnot painii merkittävässä taloushaasteissa, joista kunta viime kädessä vastaa. Yhtiön korjausinvestointien tarve on miljoonaluokkaa, mm. rakennusten ulkovaippojen ja lvis-järjestelmien osalta. Samaan aikaan yhtiön asuntojen käyttöaste on laskenut n. 70 %:iin kunnan ja seudun kokonaisasukasmäärän laskiessa. Yhtiössä on käynnistetty tervehdyttämistoimet ja sen asuntokantaa on vähennetty rakennusten purkutoimilla. Yhtiöllä on lainoja kunnalta, joiden lyhentämiseen sen maksuvalmius riittää heikosti tai ei ollenkaan. Lyhennyksiä on jouduttu lykkäämään ja yhtiön velkoja kunnalle muuttamaan osakepääomaksi.

9. Kunnan vuoden 2026 taloutta rasittavat myös luottotappiot, joita on aiheutunut mm. paikallisen vesiosuuskunnan ja talotehtaan konkurssista. Vuoden loppupuolella realisoituu vielä lisää luottotappiokirjauksia.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Sote-uudistuksen kunnan taloutta heikentävät vaikutukset ovat edelleen merkittävät. Nykyinen kantokyky on epäsuhdassa niihin verrattuna. Edellisvuoden harkinnanvarainen valtionosuus ei vielä riittänyt poistamaan rakenteellisia ja tilapäisiä vaikeuksia. Kunnan oman talouden ja toiminnan tasapainotus- ja sopeuttamisohjelman lisäksi tarvitaan lisätukea talouden tervehdyttämiseen ja vakauttamiseen. Rakenteellisten muutosten vuoksi myös kunnan vuoden 2026 tilinpäätös on muodostumassa arviolta 500 000 – 900 000 euroa alijäämäiseksi. TE-uudistuksen myötä työllisyyden hoidon kustannukset ovat vuosittain nousseet merkittävästi. Uudistuksessa kunnalle tullut, työllisyyspalveluihin tarkoitettu valtionosuusrahoitus ei läheskään riitä kattamaan palveluidentuotannosta aiheutuvia, kunnan maksamia kustannuksia. Päiväkodin yllästävästä väistötalatarpeesta johtuvat välttämättömät investointi- ja muutostyömenot rasittavat myös vuoden 2026 taloutta.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnalle talouden ja toiminnan tasapainottamisohjelman (TTR). Sen mukaan kunta etenee vaiheittain talouden tervehdyttämisessä sekä kuluvana vuonna, että seuraavana talousarviovuotena ja tulevana suunnitelmavuosina.

Edellisenä vuonna päätetty kunnan varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on valmistunut ja hyväksytty. Varhaiskasvatuksen rakennemuutos etenee. Elokuun alusta lakkautettiin kustannuksiltaan kallis ryhmäperhepäivähoitokoti. Myös perhepäivähoitoa on vähennetty. Hoidettavia lapsia on keskitetty kunnan kahteen päiväkotiin. Tulevien vuosien aikana päivähoitoa keskitetään entisestään, jotta kustannuksia per hoidettava lapsi saadaan laskettua lisää. Keskittämällä saadaan vähennettyä myös henkilöstön ja sijaisten tarvetta ja sitä kautta kustannuksia.

Vuonna 2026 on merkittävässä roolissa ollut henkilöstön ja sitä kautta henkilöstökulujen vähentäminen. Syyslukukauden alusta on kunnan sivistystoimesta lakkautettu yhteensä 12 vakanssia. Luokanopettajia, aineenopettajia ja koulunkäynninohjaajia. Ryhmäkokoja on suurennettu. Ruokapalvelujohtajan ja siivoustyöjohtajan toimet lakkautetaan. Tilalle muodostetaan ravinto- ja puhtauspalvelupäällikön toimi. Tässä järjestelyssä säästetään yksi henkilötyövuosi lokakuun alusta alkaen. Samalla säästetään yksi henkilötyövuosi. Vapaa-aikatoimen ja kirjaston tehtäviä järjestellään syksyn aikana uudelleen siten, että sieltä pystytään vähentämään työvoimaa. Vähennys 1,4 henkilötyövuotta. Liikunta- ja nuorisopäällikön virka on päätetty lakkauttaa viranhaltijan eläköitymisen yhteydessä.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Vuodelle 2027 on suunniteltu ja valmisteltu 3 luokanopettajan vakanssin ja kolmen koulunkäynninohjaajan vakanssin vähentäminen.

Yhteistyötä naapurikuntien kanssa lisätään edelleen. Humppila, Jokioinen ja Ypäjä muodostavat tiiviin kokonaisuuden. Tällä hetkellä Jokioinen tuottaa Humppilalle ja Ypäjälle palkanlaskentapalvelut. Humppilaan tuotetaan myös ICT-palvelut. Lisäksi on neuvoteltu, että Jokioinen alkaa tuottamaan Humppilan taloushallintopalveluita (mm. kirjanpito) ensi vuonna. Hallinnon yhteistyökuvioilla pystytään laskemaan kunkin yhteistyökunnan kustannuksia suoritekohtaisen kustannuksen laskiessa ja henkilöstöresurssien käytön tehostuessa. Myös ateriatointituksista Humppilalle on tehty Jokioisilta tarjous, ajatuksella, että Jokioisten keskuskeittiö valmistaisi molempien kuntien koulujen ja päiväkotien ateriat. Tällä pystyttäisiin vaikuttamaan suoritekohtaisten hintojen laskemiseen, koska Jokioisten nykyinen keskuskeittiö ja sen kapasiteetti riittävät ilman lisäinvestointeja.

Uuden päiväkodin rakentamisella pystytään saattamaan maaliin varhaiskasvatuksen kokonaisvaltainen rakennemuutos. Paitsi, että sisäilmaongelmallisille tiloille tarvitaan uudet tilat, pystytään samalla keskittämään päivähoito yhteen yksikköön ja luopumaan muista hoitomuodoista, jotka ovat taloudellisesti kalliimpia. Uusi päiväkotito valmistuu syyskuksi 2029. Parhaillaan se on suunnitteluvaiheessa.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Historiallinen sote-uudistus ja sen vaikutukset kunnan palvelurakenteeseen sekä taloudelliseen asemaan ovat vaikuttaneet kuntaan ennennäkemättömällä tavalla. Muuttuneiden rakenteiden johdosta talouden liikkumavara on huomattavasti heikompi. Sote-rytmihäiriöstä, sen aiheuttamista omaisuusmenetyksistä ja alaskirjauksista sekä muista oheis- ja kerrannaiskustannuksista toipuminen vie kunnalta useamman vuoden.

Kunta on käynnistänyt jäljelle jääneessä organisaatiossaan merkittävät sopeuttamistoimet, yhtenä isona keinona henkilöstön ja henkilöstökustannusten vähentäminen. Tähän liittyy yhtenä keskeisenä tekijänä myös kuntayhteistyön konkreettinen syventäminen suorituskustannusten pienentämiseksi. Sitä on tehty ja sitä lisätään edelleen. Viimeisimpänä yhteistyöuudistuksena Humppilan, Jokioisten ja Ypäjän varautumisen yhdistäminen. Syksyn LVV -harjoitus on meille yhteinen ja tehdään kolmen kunnan osalta tiiviinä kokonaisuutena, ajatuksella, että tositilanteessa jaamme vastuut, eikä samoja asioita tehdä kolmeen kertaan niukoilla resursseilla.

Vuoden 2026 tilinpäätöstä ja vuoden 2027 talousarviotakin rasittaa lisäksi merkittävä eriyvä näkemys kunnan omistaman vanhusten palvelukeskuksen vuokrasta. Kanta-Hämeen hyvinvointialue vaatii kunnalta takautuvasti, useamalta vuodelta vuokrapalautuksia. Siitä huolimatta, että laskutusperuste on ollut asiaa koskevan asetuksen mukainen. Asiaa selvitetään parhaillaan eri tahojen kanssa. Pahimmillaan tämä tarkoittaa kunnan kannalta n. 1 miljoonan menetyksiä, joka olisi kunnalle uusi merkittävä talousongelma ja erittäin vaikea katettava säästötoimillakin. Esimerkiksi opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöä ei pystytä loputtomasti vähentämään, koska on turvattava lakisäätöisten palveluiden toiminta ja lakisäätöiset ryhmäkoot. Kunnan hallintokoneisto on jo aiemmin trimmattu tehokkaaksi. Kuntamme hallintokustannukset

per asukas ovat vanhastaan seutukuntamme alhaisimmat ja jo tehdyllä sekä tulevalla kuntayhteistyöllä ne entisestään laskevat/tehostuvat.

Aika:

Jokioinen 29.9.2026

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Mika T. Rantala, hallinto- ja talousjohtaja

Liitteet: Talouden ja toiminnan tasapainottamisryhmän (TTR) loppuraportti